

Konkurs na projekt przebudowy Placu Orła Białego. Odpowiedzi na najczęstsze pytania.

Ogłoszenie wyników konkursu na projekt przebudowy Placu Orła Białego wywołało w naszym mieście gorącą dyskusję. Nas, członków Stowarzyszenia Architektów Polskich (SARP) o/Szczecin, które było współorganizatorem tego konkursu, ta dyskusja bardzo cieszy. Bo oto w ten właśnie sposób objawia się jeden z głównych atutów otwartego Konkursu architektonicznego – **szansa publicznego przedstawienia i przedyskutowania planowanych, ważnych dla nas mieszkańców, inwestycji**. Dyskusja, na którą jako mieszkańcy nie mamy szans w przypadku wyboru projektanta w wyniku zwykłego postępowania przetargowego.

Poza dyskusją merytoryczną, w komentarzach medialnych pojawiło się kilka poważnych nieporozumień. Dlatego widzimy potrzebę przybliżenia wszystkim zainteresowanym zasad przeprowadzania konkursów oraz funkcjonowania Stowarzyszenia Architektów Polskich (SARP) w formie odpowiedzi na najczęściej pojawiające się pytania.

1. Kto był organizatorem konkursu i jaka w jego organizacji była rola SARP?

Organizatorem konkursu było miasto Szczecin. Stowarzyszenie Architektów Polskich o/Szczecin, na mocy umowy z Urzędem Miejskim, pełniło rolę współorganizatora. Do zadań SARP należało:

- Zapewnienie promocji informacji o konkursie wśród architektów w całym kraju.
- Zapewnienie udziału 3 profesjonalnych członków sądu konkursowego, w tym zgodnie ze standardami SARP jednego sędziego spoza Szczecina.
- Zapewnienie lokalu dla obrad Sądu konkursowego (dalej jako: „lokal konkursowy”).
- Zapewnienie lokalu i obsługi wystawy pokonkursowej w okresie miesiąca po rozstrzygnięciu konkursu.

2. Kto opracował regulamin konkursu?

Regulamin konkursu został opracowany przez zespół biura Architekta Miasta w Urzędzie Miejskim.

3. Czy zgłaszające się zespoły były weryfikowane pod kątem spełniania wymagań Prawa Zamówień Publicznych (PZP)? Kto przeprowadzał weryfikację?

Tak. Zgodnie ze standardami PZP Regulamin konkursu określał wymagania, jakie musiały spełniać biura projektowe, aby zakwalifikować się do udziału w konkursie. Zainteresowane zespoły przysłały do organizatora konkursu stosowne zgłoszenia. Spośród zgłoszeń, po weryfikacji formalnej zamawiający zakwalifikował i zaprosił do udziału w konkursie 49 zespołów. Z tego grona, finalnie prace złożyło 13 zespołów. Weryfikację zgłoszeń co do zgodności z PZP i Regulaminem konkursu przeprowadzili upoważnieni przedstawiciele zamawiającego, czyli UM Szczecin.

Lista zakwalifikowanych zespołów:

http://bip.um.szczecin.pl/chapter_50547.asp?soid=08E661F75A684B179FAB4733264963F4

4. Jak wyglądają poszczególne fazy przeprowadzania konkursu? Kto w nich uczestniczy?

Faza 1. Złożenie wniosków o dopuszczenie do udziału w konkursie – opisane powyżej w odpowiedzi na pyt. nr 3.

Faza 2. Złożenie prac konkursowych przez zakwalifikowane do udziału zespoły w UM Szczecin. Prace są na tym etapie anonimowe, podpisane przez uczestników jedynie 6-cio cyfrowym kodem.

Faza 3. Zakodowanie złożonych prac przez Sekretarza organizacyjnego konkursu, w celu zapewnienia anonimowości prac w trakcie obrad Jury – Sekretarz organizacyjny p. Anna Fabiś UM Szczecin.

Faza 4. Trzydniowe obrady 6-osobowego sądu konkursowego odbywały się w lokalu przy ul. Staromłyńskiej. Sąd konkursowy zapoznał się z pracami nie znając ich autorów (prace były zakodowane). W trakcie obrad, do wyrażenia opinii pomocniczych dla Sądu konkursowego, zaproszono przedstawicieli:

- Rady Osiedla Stare Miasto,
- Miejskiej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej,
- Miejskiego Konserwatora Zabytków,
- ZUK , ZDiTM , Wydziału Inwestycji Miejskich UM
- Ogrodnika Miejskiego.

Szczegóły w regulaminie konkursu:

http://bip.um.szczecin.pl/files/FFA84806210D43408C607B1730EB3033/REGULAMIN_konkurs_Plac_Orla_Bialego_26_07_2018.pdf

5. Co oznacza, że prace w trakcie prac Sądu konkursowego są anonimowe i w jaki sposób jest to zapewniane?

Oznacza to, że w trakcie trwania prac Sądu konkursowego nikt z oceniających i uczestniczących w procedurze ekspertów nie zna autorstwa prac zgłoszonych do konkursu. Jest to osiągnięte przez tzw. podwójne kodowanie prac. Prace konkursowe nie są podpisane. Posiadają natomiast 6-cyfrowy kod nadany im przez autorów (pierwsze kodowanie). Dla lepszego zabezpieczenia, po wpłynięciu każdej pracy do zamawiającego, Sekretarz organizacyjny zakleja numer na planszach, nadanym przez siebie numerem kolejnym (drugie kodowanie).

W całym procesie oceniania i w końcowym rozdziale nagród i wyróżnień Sąd konkursowy posługuje się numerami nadanymi pracom przez Sekretarza. Rozkodowanie prac następuje komisyjnie, zazwyczaj publicznie, dopiero po ogłoszeniu wyników konkursu przez przewodniczącego Sądu konkursowego.

6. Kto wyznacza sędziów konkursowych i czy prezes lub zarząd oddziału SARP ma na to wpływ?

Zgodnie ze statutem SARP, w jego regionalnych oddziałach obowiązuje wyraźnie określony rozdział obowiązków i odpowiedzialności pomiędzy Zarządem oddziału pod kierownictwem

prezesa a Kolegium Sędziów Konkursowych (KSK) pod kierownictwem przewodniczącego kolegium.

Przy organizacji każdego konkursu, doboru sędziów dokonuje przewodniczący Kolegium. Prezes we współpracy z zarządem natomiast zajmuje się stroną formalno-organizacyjną przedsięwzięcia: uzgadnia z zamawiającym zakres zadań leżących po stronie SARP, zatwierdza i podpisuje umowę, nadzoruje promocję konkursu, organizuje lokal i zakwaterowanie sędziego zamiejscowego, itp.

Dzięki tym zasadom ani prezes, ani członkowie zarządu oddziału nie mają wpływu na wybór sędziów do konkursu. Tak też było w przypadku konkursu na projekt przebudowy Placu Orła Białego.

7. Czym jest kolegium sędziów konkursowych SARP i kto ich wybiera?

Kolegium Sędziów konkursowych każdego oddziału SARP to grono architektów, których zadaniem jest sędziowanie w konkursach architektonicznych organizowanych lub współorganizowanych przez SARP. Wybierani są na 4 lata, przez członków regionalnego oddziału SARP na Walnym Zjeździe Oddziału. Kandydatami na sędziów mogą być jedynie architekci spełniający wymagania określone w regulaminie SARP (link poniżej). Kolegium stanowi bazę specjalistów, którzy, stosownie do doświadczenia i specjalizacji, mogą być zapraszani do sędziowania w konkursach na terenie całego kraju. Na czele Kolegium stoi Przewodniczący – sędzia wybrany spośród członków kolegium. Do każdego konkursu, Przewodniczący deleguje sędziów i uzgadnia skład zespołu sędziowskiego z zamawiającym

Szczegółowe informacje w rozdziale 3. Regulaminu sędziów konkursowych SARP:

http://www.sarp.org.pl/pliki/9_5c5dbdf1bb55c-sarp_regulamin_sedziow_konkursowych_oraz_konkursow_2019-01-08.pdf

8. Ile kosztuje organizacja konkursu architektonicznego? Czy SARP na tym zarabia?

Koszty organizacji konkursów są różne – zależą od rangi konkursu, trybu jego przeprowadzenia i wielkości zadania projektowego. Obejmują one: nagrody dla uczestników, wynagrodzenia sędziów, wynajem sali obrad sądu oraz wystawy pokonkursowej, zakwaterowanie sędziów przyjezdnych, opracowanie regulaminu, promocję konkursu wśród architektów i mieszkańców.

W konkursie na Plac Orła Białego pula nagród wyniosła 70 tys. zł. Natomiast łączny koszt zadań zleconych SARP wyniósł 43 tys. zł (+ podatek VAT). Zakres zleconych SARP zadań został szczegółowo opisany w odpowiedzi na pytanie nr 1.

Każdy dochód z realizowanych przez Stowarzyszenie usług (np. współorganizacja konkursu) jest w całości przeznaczany na działalność statutową (jak np. popularyzacja wiedzy o architekturze). W oddziale szczecińskim to przede wszystkim coroczna organizacja najstarszego (12 edycji) i jednego z największych w kraju wydarzeń architektonicznych: **Westival – Sztuka Architektury**.

Warto podkreślić, że SARP jest organizacją pożytku publicznego, a wszystkie stanowiska w Stowarzyszeniu są pełnione przez jego członków nieodpłatnie.

9. Jakie korzyści z konkursu architektonicznego uzyskujemy my, szczecinianie?

Konkurs architektoniczny to taka metoda wyboru projektu ważnych przestrzeni i budynków w mieście, która nam, mieszkańcom, daje możliwość poznania i przeanalizowania kilkunastu lub kilkudziesięciu koncepcji. W porównaniu z formułą zwykłego przetargu jest to sytuacja znakomita. W konkursie na projekt przebudowy Placu Orła Białego wpłynęło 13 projektów!

Kolejną ogromną wartością konkursu jest możliwość publicznego przedstawienia i

przedyskutowania planowanej do realizacji koncepcji. **I tu oczywistym jest, że opinie dotyczące zwycięskiego projektu zawsze będą podzielone.** Najlepszym przykładem tego jest historia uwielbianej dziś szczecińskiej filharmonii. Dlatego fakt skupienia dziś uwagi szczecinian na pytaniu: „jakiego Placu Orła Białego i Starego Miasta oczekujemy” oraz wynikająca z tego dyskusja, są niewątpliwym sukcesem tego konkursu.

10. Czy obrady Sądu konkursowego odbywały się restauracji?

Nie. Jest to klasyczna kaczką dziennikarską. Trzydniowe obrady Sądu konkursowego odbywały się w lokalu konkursowym na rogu ulic: Staromłyńskiej i Koński Kierat. Natomiast, ze względu na całodzienny charakter prac, w przerwie obiadowej Sąd konkursowy miał zapewnione posiłki w pobliskiej restauracji „Dzika Gęś” (vis a vis lokalu konkursowego).

11. Jakie ważne szczecińskie obiekty powstały w wyniku konkursu architektonicznego?

Wszyscy znamy te miejsca i budynki, wyróżnione w drodze konkursów architektonicznych:

Filharmonia szczecińska, Centrum Dialogu Przełomy, Basen olimpijski (Floating arena), Książnica Szczecińska, Opera na Zamku (przebudowa z 2015 r.), Plac Lotników, Marina na Wyspie Grodzkiej.

Owoce konkursów architektonicznych są również budynki, na które jako szczecinianie bardzo czekamy:

Muzeum Morskie (w trakcie realizacji), Mediateka na Prawobrzeżu (w trakcie realizacji), Teatr Polski (w trakcie realizacji),

Zarząd szczecińskiego oddziału
Stowarzyszenia Architektów Polskich
Szczecin, 5 marca 2019